

1071

1863. Μαρτυρικό. Βιτώλια.

Δέσποινα Τσούρκα - Παπαστάθη, «Μια δικαστική διαφορά στο Μοναστήρι (Βιτώλια) και οι ελληνικές συντεχνίες. Ένα ανέκδοτο έγγραφο του 1863», *Ελιμειακά* 6-7 (1983), σ. 281-291.

1072

1864. Μίσθωση έργου. Λευκάδα.

Δ. Μαλακάσης, *Τὰ παλιὰ σπίτια τῆς Λευκάδας, 1850-1920*, Ἀθήνα 1982, σ. 269-282, αρ. 1-11.

1073

1864-1900. Πατριαρχικά, συνοδικά έγγραφα και εγκύκλιοι για την οργάνωση των δικαστηρίων και των εκκλησιαστικών διοικητικών επιτροπών, την ανέγερση, οργάνωση εκκλησιών, σχολείων και φιλανθρωπικών ιδρυμάτων, τη ρύθμιση ζητημάτων εμπραγμάτου, οικογενειακού, κληρονομικού, φορολογικού δικαίου. Κωνσταντινούπολη.

Ι. Σταυρίδης, *Συλλογή πατριαρχικῶν καὶ συνοδικῶν ἐγκυκλίων, πατριαρχικῶν ἀποδείξεων καὶ ἐγκυκλίων τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας*, Κωνσταντινούπολις 1900, σ. γ-δ, σ. 1-131 αρ. 1-49, σ. 172-173 αρ. 22, σ. 182-183 αρ. 28, σ. 186-187 αρ. 32, σ. 190-222 αρ. 35-45, σ. 228-230 αρ. 49⁶⁷.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΠΕΡΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΩΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΙΕΡΕΩΝ
ΣΕ ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ ΕΓΓΡΑΦΟ Η ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ

1885, 10 Σεπτεμβρίου

«ΙΩΑΚΕΙΜ
ἐλέω Θεοῦ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ Κ/ΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Αριθ. Πρωτ. 2112

Διεκπ. 2348

Ιερώτατε Μητροπολίτα. ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κὺρ..... χάρις εἴη τῇ αὐτῆς Ιερότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ. Οὐκ

67. Πρβλ. σχετ. λήμμα 1066 του παρόντος τόμου.

ἀγνοεῖ πάντως ἡ αὐτῆς ἱερότης ὅτι συμβαίνει πολλάκις ἵνα οἱ ἱερεῖς καλούμενοι παρὰ τῶν χριστιανῶν τιθῶσι τὴν ὑπογραφήν αὐτῶν ὡς μαρτύρων ἢ ἐγγυητῶν ἐν διαφόροις ἐγγράφοις ἢ συμβολαίοις ἐπὶ παραβάσει τοῦ κ. τῶν ἁγίων Ἀποστόλων κανόνος ῥητῶς διακελεύοντος «κληρικὸς ἐγγύας διδοὺς καθαιρείσθω». Διὰ τοῦτο βλέπομεν πολλάκις παρουσιαζόμενον τὸ ἀτόπημα ὅπερ οἱ θεοφόροι Ἀπόστολοι ἠθέλησαν προλαβεῖν διὰ τοῦ μνησθέντος κανόνος αὐτῶν, κλητεύεσθαι δηλονότι τοὺς ἱερεῖς ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστικῶν ἀρχῶν καὶ ὑποβάλλεσθαι ταῖς ἐν τοιαύταις περιπτώσεσι νενομισμέναις διατυπώσεσιν. Εἰς πρόληψιν οὖν καὶ ἀποτροπὴν τῶν τοιούτων ἀτοπημάτων ἐγνώμεν ἀπολῦσαι τὴν παροῦσαν Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν ἐγκύκλιον ἐπιστολὴν δι' ἧς ἐντελλόμεθα καὶ παραγγέλλομεν τῇ αὐτῆς ἱερότητι ἵνα γνωστοποιήσῃ παντὶ τῷ κατὰ τὴν θεόσωστον αὐτῆς ἐπαρχίαν ἱερῷ κλήρῳ ὅτι ἀπαγορεύεται συμφώνως τῷ προμνησθέντι ἱερῷ ἀποστολικῷ κανόνι παντὶ κληρικῷ καὶ ἱερεὶ ὑπογράφειν ἐν οἷῳδῇποτε ἐγγράφῳ ἢ συμβολαίῳ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα μάρτυρος ἢ ἐγγυητοῦ πλὴν ἐκτάκτων καὶ ἐξαιρετικῶν ὅλως τυχὸν περιστάσεων καθ' ἃς ὑπάρχει ἔλλειψις παντελὴς ἐτέρου προσώπου λαϊκοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ παρατηρήθη ὅτι ἐπ' ἐσχάτων ἔνιοι τῶν ἀδελφῶν ἐπελάθοντο ἀτυχῶς τῆς ἀρχαίας κανονικῆς καὶ πατροπαραδότου τάξεως τοῦ μὴ ἀναφέρεσθαι ἐπ' εὐθείας εἰς τὰς ἐνταῦθα κεντρικὰς αὐτοκρατορικὰς ἀρχὰς εἰμὴ διὰ τῶν Πατριαρχείων, εἰ δεήσει, ὅπως μὴ τὸ ἀδόκιμον τοῦτο παράδειγμα, γνωσθέν, εὖρη τυχὸν μιμητὰς, προαγόμεθα συνοδικῇ διαγνώσει ἐπιστῆσαι σπουδαίως τὴν προσοχὴν τῆς αὐτῆς ἱερότητος ἐπὶ τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τῆς εἰρημένης κανονικῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως ἧς ἡ παράβασις μεγάλην προφανῶς ἐπάγεται τὴν εὐθύνην. Εἴη δ' ἐπὶ τούτοις μετ' αὐτῆς ἡ χάρις τοῦ Κυρίου καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος ...»

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΙΚΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

1891, 31 Ιανουαρίου

«... Καὶ δὴ συνιστῶντες συνοδικῇ διαγνώσει τῇ αὐτῆς ἱερότητι τὴν μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιστάσεως μελέτην τῆς αὐτοκρατορικῆς Ἰσλαμ κεκοσμημένης ὑψηλῆς ἀποφάσεως, προτρεπόμεθα καὶ παραγγέλλομεν, ὅπως αὐστηρὰν τηρήσῃ προσοχὴν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ἐκάστου κεφαλαίου.

Καὶ ἐπὶ μὲν τῶν δικαστικῶν, τὰς μὲν ἐκ μνηστείας καὶ γάμου ἀπορρεούσας (πνευματικὰς) διαφορὰς ὀφείλει διαξάγειν ἐν δικαστηρίῳ, συγκροτομένῳ, κατὰ τὴν ἐν ἐνεργείᾳ δικονομίαν, ἐξ ἱερέων καταλλήλων, ὑπὸ τὴν προεδρίαν αὐτῆς ἢ τοῦ ἰδίου ἐπιτρόπου· τὰς δὲ ἐκ τῆς διαλύσεως μνηστείας καὶ τὰς περὶ προικός, τραχώματος, διατροφῆς καὶ διαθηκῶν διαφορὰς, ἐν δικαστηρίῳ, καταρτιζομένῳ, ὡς ἀνωτέρω, ἐκ πολιτῶν τιμίων, εὐὐπολήπτων καὶ διακεκριμένων ἐπὶ ἀκεραιότητι χαρακτηρῶς φροντίζουσα ἐγκαίρως τὴν καθ' ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν αὐτῆς ἐκδοσιν ὁμοιομόρφου τύπου προικοσυμφώνου καὶ διαθήκης νομίμου καὶ συνάδοντος τοῖς ἐν τῇ ἐγκλείστῳ ὑψηλῇ ἀποφάσει καθωρισμένοις, μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων ὁδηγίων.

Ἐπὶ δὲ τῶν σχολιακῶν ὀφείλει προσέχειν α'.) ἐν τῇ ἐκλογῇ τῆς ἐφορίας, γινομένη ὑπὸ τὴν προεδρίαν αὐτῆς, ὅπως καταρτίζεται ἐκ προσώπων τιμίων, ἀρμοδίων καὶ ἀπολαύοντων τῆς ἀγαθῆς ὑπολήψεως τῆς κοινότητος καὶ μητροπόλεως, ὑποχρέων ὄντων ἐργάζεσθαι ὑπὸ τὴν προεδρίαν αὐτῆς, ἢ τοῦ ἰδίου ἐπιτρόπου· β'.) ἐν τῇ ἐκλογῇ τοῦ προσωπικοῦ τῶν

διδασκάλων, γινομένη ἐν συνεδριάσει τῆς ἐφορίας, ὅπως ὧσιν οὗτοι οὐ μόνον εὐπαιδευτοὶ καὶ δόκιμοι περὶ τὸ διδασκαλικὸν αὐτῶν ἐπάγγελμα, ἀλλὰ καὶ χρηστοί, φρόνιμοι, τύπον ἠθικότητος καὶ ὑπογραμμὸν ὑγιoῦς μορφώσεως ἐαυτοὺς παρέχοντες καὶ οὕτως ἐγκρίνειν αὐτοὺς καὶ ἐφοδιάζειν κατ' ἔτος δι' ἰδίου αὐτῆς ἐνδεικτικοῦ γ.) μελετᾶν ὀφείλει τὰ προγράμματα τῶν μαθημάτων λίαν προσεκτικῶς, ἵνα μὴ τι ὑπάρχη τὸ ἀπᾶδον οὐ μόνον τοῖς πολιτικοῖς καθεστῶσιν, ἀλλὰ καὶ τῇ διανοητικῇ ἀναπτύξει καὶ ἠθικῇ διαπλάσει τῆς μαθητευούσης νεότητος, καὶ ἀκολούθως ἐπικυροῦν ταῦτα, ἀναλογιζομένη τὰς εὐθύνas, ἃς μόνῃ φέρει ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ δὲ τῶν ἱερέων οὐ χρήζει ὁδηγιῶν, γινώσκουσα πῶς δεῖ καθοδηγεῖν τὸν κλῆρον, ὥστε οὐ μόνον ἀπέχειν τῶν προκαλούντων δίκas καὶ ὅρκους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους τῷ ἀγαθῷ αὐτοῦ παραδείγματι διδάσκειν ἀποχήν· ἐν ἣ δὲ περιπτώσει τυχὸν εὑρεθῇ τις τῶν ἱερέων ὑποχρεωθείς εἰς ὁρκωμοσίαν ἢ ἐναχθεῖς εἰς δίκην, ἢ αὐτῆς Ἱερότης ὀφείλει ἐνεργεῖν συμφώνως τοῖς περὶ τούτου διαταττομένοις ἐν τῇ ὑψηλῇ ἀποφάσει μετὰ πάσης ἀκριβείας.

Ταῦτα πάντα ἀπαρεγκλίτως τηρεῖν παραγγέλλεται, καὶ προτρέπεται ὅπως ἀνακοινώσῃται καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἐπαρχίαν τοὺς σωτηρίους τούτους θεσμούς, πρὸς οὓς ὀφείλουσιν ἀναντιρρήτως συμμορφωθῆναι πάντες, βέβαιοι ὄντες ὅτι ὁ τᾶναντία φρονῶν λογισθήσεται ἀντιστρατευόμενος τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Σεβαστῇ Κυβερνήσει τοῦ τρισεβάστου ἡμῶν Ἄνακτος, Οὗ τὰ ἔτη εἶψαν ἐνδοξα, ἄνοσα καὶ πανευδαίμονα. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς αὐτῆς Ἱερότητος ...».

1074

1865. Διαθήκη. Κάλυμνος.

Ἰ. Γοῦναρης, «Ἰεζεκιήλ Παπουτσίνας», *Καλυμνιακὰ Χρονικὰ* 2 (1981), σ. 52.

1075

1865-1891. Ἰδιωτικὰ δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα. Σέρρες.

Δ. Σαμσάρης, *Ἡ κοινότης τοῦ Ἁγίου Πνεύματος Σερρῶν ἐπὶ τουρκοκρατίας: ἱστορία, τοπογραφία, κοινοτικὸς βίος, γλωσσικὰ καὶ ἱστορικὰ μνημεῖα, ἀνέκδοτα ἐγγράφα*, Θεσσαλονίκη 1971, σ. 129-133 αρ. 1-5, σ. 133-134 αρ. I-II.

1076

1865-1897. Χρεωστικὰ ομόλογα. Χότσιστα.

Ἐ. Καρακίτσιος, «Παλαίτυπα ἐκ Χοτσίστης (Hocisht) Κορυτσᾶς τῆς βιβλιοθήκης Σ. Θ. Μπόρτση ἢ Κράλη», *Μακεδονικὰ* 34 (2003-2004), σ. 125-126 αρ. 119-120, σ. 131-140 αρ. 131-146.